

EDITORIAL

Paliativní péče u nemocných s nezvratným orgánovým selháním

V tomto čísle časopisu Anesteziologie a intenzivní medicína nalézáte "Konsenzuální stanovisko k poskytování paliativní péče u nemocných s nezvratným orgánovým selháním", dokument, který završuje jednu etapu řadu let trvající diskuse mezi lékaři pracovišť intenzivní péče. Na jeho vzniku se podílela široká mezioborová pracovní skupina složená z lékařů, právníků, etiků a teologů. Předložený text byl po diskusi schválen výbory České společnosti anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny a České společnosti intenzivní medicíny, posléze jej podpořily i další odborné společnosti. Formuluje především principy a rámcová doporučení pro poskytování paliativní péče u dospělých pacientů neschopných o sobě rozhodovat v konečné fázi jejich, již dále léčebně neovlivnitelného, onemocnění. To jsou situace, které známe, řeší je řada klinických oborů a nezdá se, že jsou zdrojem problémů jak pro lékaře, tak i pro rodiny a blízké našich pacientů.

Smyslem dokumentu není definovat zvrtnost či nezvrtnost orgánového selhání, jeho cíl je mnohem skromnější – jde jen a pouze o to, aby se nemocným za všech okolností dostalo adekvátní péče, nic víc ani méně. Přesto si ale tróufáme říci, že jde o text blízky potřebám našich nemocných a realitě medicíny vůbec. Život je konečný. Setkáváme se se situacemi, kdy pacientovi již pomoci nemůžeme, či neumíme. Naše zodpovědnost v tom okamžiku ale jistě nekončí. Myslím, že lze od lékaře jakéhokoliv oboru, to se zdaleka netýká jen intenzivistů, očekávat, že zná diagnózu,

zhodnotí způsob pacientova dosavadního léčení i průběh jeho stonání, stanoví prognózu a navrhne další postup. Může-li mu pomoci, udělá pro to všechno. Tam, kde pomoci nemůže, kde je léčba marná a neúčinná, priority se mění a snažíme se ze všech sil zabránit utrpení a strádání před koncem, který je beztak nevyhnutelný. Přechod na paliativní péči je samozřejmě redukcí předchozích (nezřídka heroických) aktivit, ale není to nic neobvyklého: proč dále setrávat u postupů, které zjevně nefungují? To není v medicíně žádné novum, takhle se postupuje déle než sto let. Přínos navrhovaného textu je i v tom, že uvádí pojmy, na nichž se shodneme (nemůžeme si rozumět, pokud nepoužíváme stejné pojmosloví) a otevřeně popisuje možnosti, které máme. Velký důraz je kladen na otevřenost jednání a rozhodování i na autonomii pacienta. Text zdaleka není určen jen pro lékařskou veřejnost, po získání její podpory bude nutné oslovit i veřejnost občanskou s jasným poselstvím, které je v textu obsaženo: pro vaši záchranu a uzdravení uděláme vše možné a dostupné. Kde to nepůjde, či to neumíme, nenecháme vás trpět – to je naše povinnost a zodpovědnost.

*Prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA
předseda výboru ČSARIM*

*Prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM
předseda výboru ČSIM*